

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2015

1653/2015

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 14 § ja 5 luvun otsikko,

muutetaan 4 luvun otsikko, 12, 15, 16 ja 19 a §, 21 c §:n 1 momentti, 21 e ja 21 j §, 24 b §:n 2 momentti, 24 e §:n 3 momentti ja 24 i §,

sellaisina kuin niistä ovat 12 §, 21 c §:n 1 momentti ja 24 i § laissa 542/2012, 15 § laeissa 542/2012 ja 266/2015, 16 § laissa 1301/2002, 19 a § laeissa 1181/2005 ja 363/2006, 21 e § laeissa 542/2012 ja 970/2013, 21 j § laissa 970/2013, 24 b §:n 2 momentti laissa 278/2009 ja 24 e §:n 3 momentti laissa 910/2008, sekä

lisätään lakiin uusi 1 a, 12 a ja 12 b §, lakiin siitä lailla 1352/2007 kumotun 13 §:n tilalle uusi 13 § ja 24 e §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1352/2007 ja 910/2008, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

2) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työttömyysvakuutusta koskevia määräyksiä.

4 luku

Työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuus

12 §

Työnantajan ja työntekijän vakuutusmaksuvelvollisuus

Työnantajalla ja 15 §:ssä tarkoitettulla työntekijällä on velvollisuus maksaa työttömyysvakuutusmaksu työntekijän Suomessa tekemästä työstä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Valtio ei ole velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua. Velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on kuitenkin valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1062/2010) tarkoitettulla valtion liikelaitoksella.

12 a §

Vakuutusmaksuvelvollisuutta koskevat rajoitukset

Työttömyysvakuutusmaksua ei makseta:

- 1) ajalta ennen sitä seuraavaa kalenterikuukautta, jona työntekijä täyttää 17 vuotta;
- 2) sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 65 vuotta;
- 3) jos työnantajan kalenterivuoden aikana maksamat palkat ovat yhteensä enintään 1 200 euroa;
- 4) työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettusta yrittäjästä;
- 5) urheilijasta;
- 6) työntekijästä, joka palvelee meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppaa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa ja joka ei asu Suomessa;
- 7) työntekijästä, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturva-asetusten tai Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa peritään palkasta kuitenkin palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu.

Työttömyysvakuutusmaksua ei makseta kolmannelta valtiosta Suomeen tulevan työntekijän Suomessa tekemästä työstä, jos

- 1) kysymyksessä on kuljetusliikenteen työ, jonka työntekijä tekee pääosin muualla kuin Suomessa;
- 2) työntekijä ei asu Suomessa;
- 3) työnantajan kotipaikka ei ole Suomessa; ja
- 4) työhön ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturva-asetusten tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

Työttömyysvakuutusmaksua ei makseta työntekijästä, joka on Suomessa kokous- tai esiintymismatkalla taikka muulla vastaavalla lyhytkestoisella vierailulla, jonka tarkoitus liittyy työntekijän ulkomailla tekemään työhön, jos:

- 1) työntekijä ei asu Suomessa;
- 2) työnantajan kotipaikka ei ole Suomessa; ja
- 3) työhön ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetusten mukaan Suomen lainsäädäntöä.

12 b §

Tarkistaminen palkkakertoimella

Edellä 12 a §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittua rahamäärä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitettulla palkkakertoimella.

Rahamäärä vastaa vuoden 2014 indeksitasoa.

Rahamäärä pyöristetään lähimmäksi sadaksi euroksi.

13 §

Vakuutusmaksuvelvollisuus työskentelystä ulkomailla

Työttömyysvakuutusmaksua maksetaan myös sellaisesta ulkomailla työskentelevästä työntekijästä, johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturva-asetusten tai Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

Työttömyysvakuutusmaksua on maksettava myös muusta työntekijästä, jonka suomalainen työnantaja lähettää työhön maahan, jossa ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, edellyttäen, että:

1) työntekijä työskentelee joko lähettävän suomalaisen työnantajan palveluksessa tai sen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan ulkomaisen yrityksen palveluksessa;

2) työntekijän työsuhde lähettäneeseen suomalaiseen yritykseen jatkuu ulkomailla työskentelyn ajan; ja

3) työntekijä kuuluu Suomen sosiaaliturvalainsäädännön alaisuuteen lähtiessään ulkomaille työhön.

Työttömyysvakuutusrahasto voi työnantajan hakemuksesta päättää, ettei 2 momentissa tarkoitettua työntekijästä tarvitse enää maksaa työttömyysvakuutusmaksua. Edellytyksenä päätökselle on, että työskentely ulkomailla ei ole enää tilapäistä ja työskentely ulkomailla on jatkunut yli kaksi vuotta. Päätöstä sovelletaan sen lainvoimaiseksi tuloa seuraavan kalenterivuoden alusta.

15 §

Työttömyysvakuutusmaksun piiriin kuuluvat palvelussuhteet

Työttömyysvakuutusmaksua peritään palkasta tai palkkiosta, joka maksetaan työntekijälle, joka tekee työtä:

- 1) työsopimuslain (55/2001) 1 §:ssä tarkoitettuna työsuhteessa;
- 2) merityösopimuslain (756/2011) 1 §:ssä tarkoitettuna työntekijänä;
- 3) valtion virkamieslain (750/1994) mukaisessa virkasuhteessa;
- 4) kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/2003) tarkoitettuna viranhaltijana;
- 5) kirkkolain (1054/1993) mukaisessa virkasuhteessa;
- 6) eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003) tarkoitettuna virkamiehenä;
- 7) tasavallan presidentin kanslian virkamiehenä, eduskunnan oikeusasiamiehenä ja apulaisoikeusasiamiehenä;
- 8) muussa lakiin perustuvassa julkisoikeudellisessa virkasuhteessa;
- 9) toimitusjohtajana, jos hän ei ole työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu yrittäjä.

16 §

Yrityksen osaomistajan työttömyysvakuutusmaksu

Työttömyysturvalain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on määrättävä siten, että se vastaa niiden etuuksien rahoitusta, joihin osaomistajat ovat oikeutettuja.

19 a §

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun peruste

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena on se yhteenlaskettu palkkasumma, joka muodostuu työnantajan ja sijaismaksajan maksamista, 19 §:ssä tarkoitetuista palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena olevista tuloeristä, ellei 12 ja 12 a §:stä muuta johdu.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu määrätään liikelaitoksen maksamien ennakkoperintälain (1118/1996) 13 §:ssä tarkoitettujen palkkojen määrän perusteella.

21 c §

Työttömyysvakuutusmaksun määrääminen

Työttömyysvakuutusrahasto määrää työttömyysvakuutusmaksun kalenterivuositain vakuutusvuotta seuraavan lokakuun loppuun mennessä. Työnantajan toiminnan lakatessa työttömyysvakuutusrahasto voi määrätä työttömyysvakuutusmaksun kesken vakuutusvuoden. Jos vakuutusvuodelta määrättävä työttömyysvakuutusmaksu on suurempi kuin peritty ennako, työttömyysvakuutusrahasto perii työnantajalta työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen. Jos työttömyysvakuutusmaksu on pienempi kuin peritty ennako, työttömyysvakuutusrahasto maksaa työnantajalle työttömyysvakuutusmaksun ja perityn ennakon välisen erotuksen.

21 e §

Työttömyysvakuutusmaksun ja ennakonpalautuksen korko

Työttömyysvakuutusrahasto perii 21 c §:ssä tarkoitetusta työttömyysvakuutusmaksusta ja 21 d §:ssä tarkoitetusta arviomaksusta korkoa ja maksaa 21 c §:ssä pykälässä tarkoitetulle ennakonpalautukselle korkoa. Koron suuruus on korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Siltä osin kuin työttömyysvakuutusmaksu tai arviomaksu ylittää 1 000 euroa, maksun korko on kuitenkin viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Korko lasketaan vakuutusvuotta seuraavan vuoden tammikuun 1 päivästä tasausmaksun eräpäivään tai ennakonpalautuksen palautuskuukautta edeltävän kuukauden loppuun.

Korkoa ei peritä maksamattoman ennakon johdosta perittävästä viivästyskorosta.

Jos työnantajalta on peritty työttömyysvakuutusmaksua liian vähän ja virheellinen perintä johtuu työttömyysvakuutusrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta erehdyksestä tai jos työttömyysvakuutusmaksun koron määrääminen on muutoin kohtuutonta, työttömyysvakuutusrahasto voi jättää työttömyysvakuutusmaksun koron määräämättä.

21 j §

Maksujen ulosottokelpoisuus

Tässä laissa säädetty työttömyysvakuutusmaksu, 21 e §:n mukainen korko ja 21 i §:n mukainen viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

24 b §

Ostavastuumaksun periminen ja palauttaminen

Työttömyysvakuutusrahasto palauttaa työnantajalle hakemuksesta sen osan lisäpäivien omavastuumaksusta, jota koskeva osa jää käyttämättä, jos:

1) työnantaja on tehnyt irtisanomansa lisäpäiviin oikeutetun henkilön kanssa toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen tai kutsunut lisäpäiviin oikeutetun henkilön takaisin työhön ja työntekijä on ollut sanotussa työssä vähintään vuoden; jos työnantaja irtisanoo tai lomauttaa työntekijän uudelleen, peritään omavastuumaksu heti työttömyyden alkaessa sen estämättä, mitä 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään; tai

2) työnantajan irtisanoma tai lomauttama henkilö on saanut vähintään vuoden ajan työnantajan järjestämän ja rahoittaman lisäeläkevakuutuksen perusteella vähintään 65 vuoden ikään saakka jatkuvaa vapaaehtoista lisäeläkettä tai muuta siihen rinnastettavaa etuutta taikka lisäeläkkeen eläkesovituksessa huomioon otettavaa eläkettä, minkä vuoksi henkilöllä ei ole oikeutta työttömyys-etuuteen tai työttömyysetuus maksetaan vähennettynä.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Finanssivalvonnan ja Kansaneläkelaitoksen on annettava työttömyysvakuutusrahastolle salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä:

1) huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä henkilötunnus, työttömyyskassan numero ja tieto ensimmäisestä lisäpäivästä niistä henkilöistä, joiden oikeus lisäpäiviin on alkanut edeltäneiden kuuden kuukauden aikana; ja

2) huhtikuun loppuun mennessä henkilötunnus ja työttömyyskassan numero niistä edellisen kalenterivuoden aikana 63 vuotta täyttäneistä henkilöistä, jotka ovat saaneet työttömyyspäivärahaa 63 vuotta täytettyään ja joiden oikeus työttömyysturvalain mukaisiin lisäpäiviin ei ole alkanut ennen 63 vuoden täyttämistä.

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja sille 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kun edellä mainittu tehtävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

24 i §

Työttömyysvakuutusrahaston oikeus oikaista työttömyysvakuutusmaksua

Jos työnantajalta on peritty liikaa työttömyysvakuutusmaksua, työttömyysvakuutusmaksun korkoa, arviomaksun korkoa tai palautuskorkoa työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajan hyväksi.

Työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua, työttömyysvakuutusmaksun korkoa, arviomaksun korkoa ja palautuskorkoa työnantajan vahingoksi, jos virhe johtuu työttömyysvakuutusrahaston kirjoitusvirheestä, laskuvirheestä tai muusta niihin verrattavasta erehdyksestä. Työttömyysvakuutusrahasto voi oikaista työttömyysvakuutusmaksua työnantajaa kuultuaan myös silloin, jos työnantaja ei ole antanut palkkasummailmoitusta, palkkasummailmoitus tai muu työnantajan antama tieto on puutteellinen tai virheellinen taikka työnantaja on muuten laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työttömyysvakuutusmaksun oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa vakuutusvuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Työttömyysvakuutusmaksua ei voida oikaista, jos asia on valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2016 työttömyysvakuutusmaksujen määräämiseen ja perimiseen.

Vuoden 2015 tai sitä aikaisempien vuosien työttömyysvakuutusmaksuihin sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

1653/2015

Lain 21 e ja 21 j §:ä sovelletaan myös vuoden 2015 tai sitä aikaisempien vuosien lopullisten työttömyysvakuutusmaksujen määräämiseen ja perimiseen.

Lain 24 b §:n 2 momentin 1 kohtaa sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa määrättyyn omavastuumaksuun.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2015

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä